

ARVERETT FOR SAMBOERE

Er dere samboere? Har dere/har dere ikke barn sammen? Har dere tenkt på hva som skjer dersom den ene av dere skulle gå bort?

Vår erfaring som advokater er at samboere ofte har tenkt på ovennevnte, men ikke kjenner til at man også bør gjøre noe for å regulere situasjonen. Mange er av den oppfatning at arvelovens regler for ektefeller er de samme også for samboere. Det er ikke tilfellet.

Hovedregelen i norsk lov er faktisk at samboere ikke tar arv etter hverandre. Det betyr at hvis den ene går bort, skal den avdødes livsarvinger eller slektsarvinger (barn, foreldre, søsken, etc.) ha hele arven. Skal man unngå at den gjenlevende samboeren skal sitte igjen uten arv må man regulere dette i et testament. Så lenge den avdøde ikke har egne barn kan han/hun regulere i et testament at den gjenlevende samboer skal arve alt – dersom vedkommende ønsker det.

Dersom den avdøde hadde særkullsbarn (barn som ikke er felles med samboeren) vil imidlertid testamentsarven til gjenlevende samboer i utgangspunktet måtte begrense seg til 1/3 av dødsboet. Dersom partene har vært samboere i minst fem år kan testamentsarven likevel utgjøre fire ganger grunnbeløpet* (pr. tiden kr. 353.480,-). Retten til 4G gjør seg da kun gjeldende der dette utgjør mer enn 1/3).

Arveloven har imidlertid tatt hensyn til at samboere som har felles barn skal kunne ta arv etter hverandre uten testament. I henhold til loven har gjenlevende samboer rett til å arve 4G dersom gjenlevende "*har, har hatt eller venter barn med den avdøde*". Eventuell arverett for gjenlevende utover 4G må reguleres i testament og vil måtte begrense seg til 1/3.

Merk at gjenlevende ikke har rett til å sitte i uskifte (utsette arveoppgjøret) med mindre samboerne har, har hatt eller venter felles barn. Dersom samboerne har/har hatt/venter felles barn er retten til uskifte begrenset til å gjelde felles bolig og hytte, felles innbo i disse og felles bil. Uskifterett for gjenlevende utover dette krever testaments form. Dersom den avdøde også hadde særkullsbarn må disse uansett samtykke til uskifte for gjenlevende. Slikt samtykke kan gis både før og etter samboerens bortgang.

Som advokater oppfordrer vi alle samboere til å opprette testament, gjerne i kombinasjon med en samboeravtale som regulerer hva den enkelte samboer eier. Samboeravtalen vil da også regulere hva som skal inngå i den avdødes dødsbo.

Merk for øvrig at det pr. tiden er et forslag til ny arvelov ute på høring som åpner for utvidet arverett for samboere. I forslaget er det tatt utgangspunkt i at samboere skal ha samme arverett og samme rett til uskifte som ektefeller, forutsatt at det er felles barn inne i bildet, eller at man har vært samboere i de siste fem år. Hva som blir den faktiske situasjonen for samboere etter en ny lov og når en eventuell ny lov vil tre i kraft er imidlertid vanskelig å si.

*Grunnbeløpet justeres hvert år i takt med lønnsøkningen

Maren Johannessen Melsbø
Advokat i Advokatfirmaet Finn AS